

Digital Economy

กับการปฏิรูปประเทศไทย และ SMEs ไทย

Digital Economy (ดิจิทัลอีโคโนมี) กลายเป็นอีกหนึ่งประเด็นที่ถูกพูดถึงมากที่สุดในช่วง 2-3 เดือนที่ผ่านมา โดยเฉพาะเมื่อ ม.ร.ว.ปรีดิยาธร เทวกุล หรือ “หม่อมอ้อย” รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ ภายใต้รัฐบาลของนายกฯ ประยุทธ์ ได้ออกมาประกาศให้เป็นหนึ่งในนโยบายหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ

โดยหลายหน่วยงานก็มีทำที่ตอบสนองรับนโยบายกันอย่างแข็งขันเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในแต่ละภาคส่วน แต่ขณะเดียวกันในกลุ่มผู้ประกอบการโดยเฉพาะ SMEs จำนวนมากยังมีข้อสงสัย ตั้งแต่ดิจิทัลอีโคโนมีนโยบายข้อนี้มันคืออะไร? เมื่อเริ่มมีการนำไปใช้แล้วจะเกิดอะไรขึ้น? แล้วจะหาโอกาสทางธุรกิจจากนโยบายนี้ได้อย่างไร? วารสาร TPA News ฉบับต้อนรับปี 2558 นี้ ซึ่งเป็นปีแห่งการเข้าสู่ AEC จะนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับ Digital Economy ให้ทุกท่านได้รู้จัก และเตรียมตัวให้พร้อมกับการเข้าสู่ Digital Economy

ก่อนที่จะมาเป็น Digital Economy หรือเศรษฐกิจดิจิทัลนั้นประเทศไทยเคยผ่านนโยบายข้อฝรั่งที่มีเป้าหมายคล้ายกัน คือขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศให้ทันกับโลกในยุคปัจจุบัน ตั้งแต่ Knowledge Economy หรือ เศรษฐกิจบนพื้นฐานของความรู้ และ Creative Economy การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานความคิด

สร้างสรรค์ แม้ว่าแนวทางเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ประเทศไทยต้องการแต่ด้วยความไม่มั่นคงทางการเมืองทำให้การขับเคลื่อนนโยบายเหล่านี้ขาดความต่อเนื่องจนไม่เห็นผลเป็นขึ้นเป็นอัน

แต่หากมองกลับในอีกมุมหนึ่งไม่ว่าจะเป็น Knowledge, Creative, หรือ Digital Economy นั้น ต่างก็มาจากรากฐานเดียวกันคือ “การขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยอาศัยองค์ความรู้เป็นพื้นฐาน” ใน Knowledge Economy นั้น เศรษฐกิจถูกวางให้มีการพัฒนาโดยอาศัยความรู้ความสามารถของบุคลากรที่เพิ่มขึ้น ขณะที่ Creative Economy นั้นมีเป้าหมายในการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจด้วยการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและบริการผ่านทางนวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้น หากจะเข้าใจความหมายของ Digital Economy นั้นคือ “การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตมวลรวมของประเทศ”

ยุทธศาสตร์ดิจิทัล อีโคโนมี ขอบไทย

1. อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ทุกตำบล 8 หมื่นล้านบาท
2. บริการอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐ

- Smart-Auction การจัดซื้อ-จัดจ้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์
  - Smart-Education โครงการการศึกษาไปยังโรงเรียนห่างไกล
  - Smart-Health รักษาพยาบาลทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง
  - Smart-Government บริการภาครัฐผ่านอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง
  - Smart-Agriculture พัฒนาระบบศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลการเกษตร
3. ให้เอกชนใช้โครงข่ายร่วมกันเพื่อลดค่าบริการ
  4. จัดตั้งหน่วยงานบรอดแบนด์แห่งชาติขยายโครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสง
  5. เพิ่มการใช้บริการและธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ปัจจุบันมีมูลค่า 1.5 ล้านล้านบาท
  6. สนับสนุนการให้บริการ Mobile 3G 4G/LTE, Wi-Fi หรือ FTTx

ยุทธศาสตร์ Digital Economy เป็นเรื่องที่ดีมาก ถ้ารัฐบาลผลักดันอย่างจริงจัง ดำเนินงาน และจัดสรรงบประมาณลงมาอย่างจริงจัง

ประเด็นแนวคิดต่อการปฏิรูปประเทศ และเป็นสิ่งที่ควรจะทำได้ภายในหนึ่งปี โอกาสนี้เป็นโอกาสดีของประเทศที่จะทำให้เกิดรูปธรรมที่ชัดเจน แต่สิ่งที่สำคัญยิ่งกว่าคือการดำรงไว้ซึ่งหลักการ และแนวคิดของ Digital Economy

1) การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเชิงดิจิทัล

เมื่อพูดถึง Digital Economy เรากำลังขนส่งข้อมูลจำนวนมากโดยสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เราจึงจำเป็นต้องมีโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่ดีเชื่อมต่อกันทุกพื้นที่ High Speed Broadband ก็เปรียบเสมือนถนน Highway ที่จำเป็นต้องเข้าถึง ทุกตำบลทุกหมู่บ้าน ถ้าเราไม่มีถนนแล้วอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ต่างๆ ที่เปรียบเสมือนยานพาหนะจะเคลื่อนที่ด้วยความรวดเร็วได้อย่างไร อีกเรื่องที่สำคัญ คือการขยายการเชื่อมต่อข้อมูลผ่านระบบ 4G ที่ควรจะต้องเร่งให้สัมปทาน และอาจต้องรีบเตรียมการให้รองรับเทคโนโลยีที่จะเกิดใหม่อย่าง 5G ด้วยความเร็วไม่ช้ารอให้ล่าช้าประเทศอื่นๆ อย่างการให้สัมปทาน 3G หรือ 4G เหมือนที่ผ่านมา

การตั้งหน่วยงาน Broadband แห่งชาติ อาจจะยังไม่สำคัญเท่ากับการวาง Blueprint ด้านเครือข่าย Broadband รวมถึงการผลักดันให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรี และเป็นธรรมของภาคเอกชนในการให้บริการ High speed Broadband กับภาคประชาชนอย่างทั่วถึง การให้บริการของภาครัฐเพื่อเปิดให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยเข้าถึง High speed Broadband ซึ่งจะช่วยลดช่องว่างเชิงดิจิทัล และการลดความซ้ำซ้อนของการสร้างเครือข่ายของหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ซึ่งจะทำให้ได้เครือข่ายที่มีคุณภาพ และประหยัดการลงทุน

2) การสร้าง Digital Mindset ให้กับสังคม

ในปัจจุบันคนไทยจำนวนมากใช้เทคโนโลยีดิจิทัลทั้งการเล่น Facebook, Smartphone และ Tablet แต่สิ่งที่พบคือส่วนมากใช้เพื่อความบันเทิง ไม่ได้ถูกนำไปใช้ในด้านการทำงานมากนัก การทำธุรกิจ

โดยมากยังอยู่บนพื้นฐานแบบเดิม ยังขาดความตระหนักถึงการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ ยังพบว่าธุรกิจด้านต่างๆ จำนวนมากไม่สามารถแข่งขันบนโลกออนไลน์ได้ คนไทยจำนวนมากยังไม่กล้าที่จะทำธุรกรรมออนไลน์ ยังขาดความสามารถในการติดต่อสื่อสารเชิงดิจิทัล ทักษะการค้นคว้า และกลั่นกรองข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตยังไม่ดีพอ ทำให้ไทยจะแข่งขันเชิงธุรกิจไร้พรมแดนผ่านโลกดิจิทัลลำบาก

ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างความตระหนักการในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ให้กับภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐกิจ ราชการ รวมทั้งอุตสาหกรรมต่างๆ ทั้ง เกษตรกรรม การท่องเที่ยว การขนส่ง เพื่อให้ประเทศเข้าสู่ Digital Economy เมื่อผู้คนในสังคมมีความตระหนักด้านดิจิทัลไทยก็จะเห็นการใช้ข้อมูลออนไลน์ต่างๆ มากขึ้น สังคม และธุรกิจก็จะเข้าสู่การเป็น Digital Economy มากขึ้น และอาจจะเห็นเศรษฐกิจก้าวเข้าสู่ Real-Time Economy ซึ่งเป็นคำที่ทันสมัยกว่า และสอดคล้องกับปัจจุบันมากกว่าคำว่า Digital Economy

3) การพัฒนาบุคลากร และงานวิจัยด้านไอซีที

การพัฒนา Digital Economy ที่ดีจะต้องมีพื้นฐานของงานวิจัย และพัฒนาทางด้านไอซีที ที่ผ่านมามีงานวิจัยทางด้านนี้น้อยมาก ไทยยังต้องพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศทั้งทางด้าน Hardware, Communication และ Software อยู่มาก ตัวอย่างเช่น ไทยขาดบุคลากรทางการพัฒนาด้านซอฟต์แวร์ การผลิตบุคลากรก็ไม่ตรงกับ การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และความต้องการของภาคอุตสาหกรรม การพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์จะต้องอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง เราคงไม่ต้องไปคาดหวังว่าอุตสาหกรรมทางด้านนี้ไทยจะไปแข่งในระดับโลก เพราะยังเสี่ยงก็ตามไทยคงแข่งขันในระยะสั้น 5-10 ปีลำบากเพราะไทยขาดบุคลากร แต่สิ่งที่เราต้องทำในระยะสั้นคือต้องพัฒนาให้มีการใช้ซอฟต์แวร์ที่ผลิตภายในประเทศได้บ้างรวมถึงอาจต้องทำให้การนำเข้านักพัฒนาซอฟต์แวร์จากต่างประเทศเป็นไปได้ง่ายขึ้น พยายามผลักดันให้ประเทศไทยเป็น

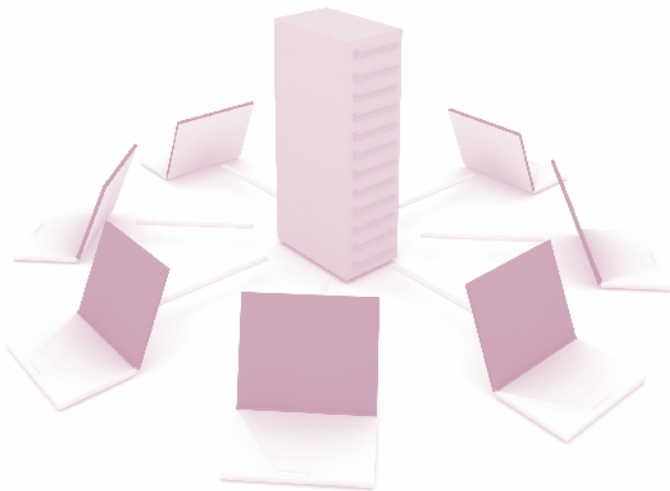

ศูนย์กลางของนักพัฒนาซอฟต์แวร์ทั่วโลกที่จะเข้ามาทำงาน และระบะยาวก็คงต้องเร่งพัฒนาบุคลากรทางด้านนี้ โดยเฉพาะเน้นการปฏิรูปการศึกษาให้เยาวชนไทยมีความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้น

4) การปฏิรูปกฎหมายด้านดิจิทัล

กฎระเบียบหลายๆ อย่างของไทยยังไม่เอื้อต่อการเป็น Digital Economy การติดต่อราชการหลายๆ เรื่องต้องใช้เอกสารจำนวนมาก ถึงแม้ว่าไทยจะเป็นประเทศแรกๆ ในโลกที่ใช้บัตรประชาชนที่เป็น smart-card แต่การทำธุรกรรมในหน่วยงานต่างๆ ยังต้องมีการทำสำเนาบัตรประชาชน ในแง่การจัดซื้อจัดจ้างหรือการทำนิติกรรมต่างๆ ยังมีกฎระเบียบที่ค่อนข้างล้าหลังอ้างอิงกับรูปแบบเดิมๆ ที่ต้องใช้หลักฐานจำนวนมากในรูปแบบที่เป็นกระดาษ และสำเนาซึ่งไม่เอื้อต่อการทำธุรกรรมออนไลน์

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานด้านดิจิทัลจำนวนมากยังไม่ผ่านสภาฯ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายด้านลายเซ็นดิจิทัล กฎหมายคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล กฎหมายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย กฎหมายคอมพิวเตอร์ต่างๆ ซึ่งในปัจจุบันเรามีกฎหมายเหล่านี้หลายร้อยฉบับที่จะต้องทำการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ถ้าต้องการเข้าสู่ Real Time Economy อย่างเต็มรูปแบบเราอาจต้องแก้แม้กระทั่งกฎหมายแรงงานที่ครอบคลุมให้ลูกจ้าง สามารถทำงานแบบออนไลน์หรือทำงานที่บ้านได้ โดยได้รับความคุ้มครองจากนายจ้าง

อ่าน ต่อฉบับหน้า

ที่มา: ธีระ กนกกาญจนรัตน์ <http://www.facebook.com/SMECompass>

ธนาชาติ นุ่มนนท์ IMC Institute